

ALLE WEGEN LEIDEN NAAR... HUIS!

OMDAT DE TWEEJAARLIJKSE OOSTENRIJKSE WIJNBEURS VIEVINUM BEGIN JUNI NET ALS ANDERE EVENEMENTEN NIET DOOR KON GAAN WEGENS 'HET VIRUS' BOOD ORGANISATOR AUSTRIAN WINE AAN OM WIJNEN TOE TE ZENDEN VOOR EEN THUISPROEVERIJ. DIT JAAR LEIDEN ALLE WEGEN DUS EVEN NIET NAAR WENEN – DAT ARTIKEL HOU JE TEGOED IN 2021 – MAAR NAAR HUIS! EN DAT THUIS PROEVEN WAS GEEN STRAF MET DEZE TWAALF OOSTENRIJKSE SCHOONHEDEN UIT TWAALF VERSCHILLENDE REGIO'S, KAN IK ALVAST VERKLAPPEN. KEN JE DE ROTER VELTLINER, DE WELSCHRIESLING OF DE SÄMLING 88 AL?

TEKST KARIN LEEUWENHOEK | BEELD ÖWM/ANNA STÖCHER + KARIN LEEUWENHOEK

Ik word altijd blij van die rood-witte-vlag-doppen! Misschien omdat wat erin zit tot nu toe eigenlijk nooit tegenvalt. Bij het openen van de doos lachen de twaalf flessen me al toe met hun vrolijke doppen. Opvallend: meer dan de helft van de flessen is afgesloten met een schroefdop. Veel Oostenrijkse (witte) wijnen tot en met de hoogste prijscategorie dragen zo'n moderne flesafsluiting om hun

IK WORD ALTIJD BLIJ VAN DIE ROOD-WITTE-VLAG-DOPPEN!

slanke hals. Net als in Nieuw-Zeeland zie je in Oostenrijk vaak de schroefdop met de *saran tin liner*, een voering van metaal die bijna geen zuurstof doorlaat en soms een plopgeluidje maakt bij het opendraaien. Bij rode (bewaar)wijnen kom je in Oostenrijk nog wel veel klassieke kurkafsluitingen tegen. Van de twaalf flessen die ik door Austrian Wine kreeg toegestuurd, hadden er trouwens ook twee een Vinolok, een chique glazen stop – die per stuk een euro kosten. Hier een recensie van de twaalf heel verschillende wijnen van deze thuisproeverij!

FLES 1: EEN ÉCHTE GRÜNER VELTLINER

Ken je een betaalbare en eenvoudige, maar smakelijke Grüner Veltliner? Grote kans dat die uit het Weinviertel komt! Dit wijnkwartier ligt in het noordoosten van het land en is Oostenrijks grootste wijnbouwregio. In de wijngaarden draait het om grüner veltliner, waarvan men frisse wijnen maakt met een spicy, peperig toetsje, *Pfefferl* op z'n Oostenrijks. De geproefde Grüner Veltliner 2018 van Pratsch leverde precies dat: aroma's van groene appeltjes en appelsap, mild-droog en fris met zachte zuren en inderdaad een snuffje witte peper, een groen pepertje zelfs, op het eind.

De wijngaard Kellerberg
van Domäne Wachau

12 Oostenrijkse wijnen
op de proeftafel

EEN SPICY, PEPERIG TOETSJE, PFEFFERL OP Z'N OOSTENRIJKS

Een echte allemansvriend, het lekkerst om gekoeld te drinken; complexere wijnen drink ik juist liever iets minder koel, zodat de vele subtiele aroma's beter tot hun recht komen.

FLES 2: EEN ORIGINELE ROTER VELTLINER

Een witte wijn van een roze druif die roter veltliner heet en geen familie is van de grüner veltliner. Ook niet van WINELIFE-hoofdredacteur Harald Kolkman trouwens, hoewel het *Weingut* grappig genoeg Kolkmann heet. Van dit autochtone ras roter veltliner is heel weinig aanplant te vinden, maar de aan Wenen grenzende regio Wagram staat erom bekend. Deze Roter Veltliner Ried Scheiben Reserve 2018 uit de wijngaard Scheiben was verrassend! Strogeel van kleur, heel vol van smaak met veel rijp geel, bijna exotisch fruit: rijpe appels, ananas en banaan. Een weelderige wijn met een ruggengraat van mooie zuren en perfect geïntegreerde tonen van toast, karamel en butterscotch afkomstig van de houtrijping, die deze krachtige wijn prima kan hebben.

FLES 3: GOED, MAAR NIET HEILIG

En weer een Grüner Veltliner, nu uit het district Kamptal, om precies te zijn een 2018 uit de wijngaard (*Ried*) Zöbinger Heiligenstein van Baumgartner. Tijdens de vinologenopleiding leerde ik dat die warme wijngaard met zijn stenige bodem heel bijzondere wijnen kan voortbrengen, maar deze vond ik te eenvoudig om hem een echte terroirwijn te noemen. Het is vooral de grüner veltliner die je proeft, met zijn frisse groene appel, zachte, brede smaak en vriendelijke zuren. Een hele zuivere wijn, mooi in balans, vol, zacht en toch fris, met een ienemienie tinteltje. Lekker.

FLES 4: KRACHTIG WIT VAN DE ROTGIPFLER

Het witte druivenras rotgipfler is een natuurlijke kruising van de roter veltliner (zie fles 2) met de

savagnindruif, die in Oostenrijk traminer genoemd wordt. En om je met nog meer van die wijnerd-info om de oren te slaan: het woord rood in de naam rotgipfler verwijst niet naar de druiven; die zijn gewoon 'wit' – awel, groengeel – maar de nerven van het blad en de uitlopers van de plant zijn roodachtig. Er staat maar 119 hectare van aangeplant in Oostenrijk en die vind je bijna allemaal in de Thermenregion onder Wenen, het gebied waar dit ras naar alle waarschijnlijkheid zijn oorsprong heeft. Deze Biegler Ried Brindlbach Rotgipfler 2018 is krachtig, met 13,5% alcohol en rijp, zoet boomgaardfruit zoals appels, peren en abrikozen – ook al is de wijn zelf droog. Ook hier weer die voor veel Oostenrijkse wijn zo typerende zachtheid, breedte en peperigheid: de zuren zijn mild, de soms wat zeperige aroma's waaieren breed uit en je proeft een spicy toontje.

FLES 5: RIEDENWEIN

Nog een *Riedenwein*, afkomstig uit één enkele wijngaard, net als fles 2, 3 en 4. Single-vineyard-wijnen zijn in principe complexer en unieker dan wijnen gemaakt van druiven uit een minder specifiek genoemd gebied, en in dit geval proef ik dat er wel aan af. *Weingut Stadt Krems* in het wijnbouwdistrict Kremstal bestaat al sinds 1452 en behoort tot de oudste wijndomeinen van Oostenrijk. Hun Grüner Veltliner Ried Weinzierlberg 2017 heeft naast appel ook complexere tonen van kweeper, bijenwas, walnoot en iets menthol. Een echte Grüner Veltliner, droog, fris en zacht, met spanning en pit, die het goed doet bij allerlei gerechten. Grüner Veltliner houdt zelfs van Wiener Schnitzel en Aziatisch eten – handig om te weten als je even niets kunt verzinnen qua wijn en spijs!

FLES 6: STADSWIJN

'*Wein aus Wien*' staat op de fles. De stad Wenen is namelijk een wijnregio an sich, uniek voor een hoofdstad. De wijngaarden vind je vooral aan de noordwestelijke rand van de stad. Dé Weense wijn bij uitstek is Gemischter Satz: een witte wijn van drie tot soms wel twintig verschillende druivenrassen die in één en dezelfde wijngaard staan en allemaal tegelijk geogost en samen vergist worden. Deze Nussberg Wiener Gemischter Satz 2018 van wijnhuis Zahel is biodynamisch geproduceerd, oftewel nog wat strenger en 'natuurlijker' dan gewoon biologisch. Er worden in de wijngaard bijvoorbeeld allerlei dynamiserende natuurlijke middeltjes gebruikt, die het leven en de balans van bodem en planten bevorderen. Onze Gemischter Satz is gemaakt van chardonnay, weissburgunder (pinot blanc) en grauburgunder (pinot gris) uit een 43 jaar oude wijngaard op de Nussberg, een heuvel die op veel plekken een prachtig panorama over Wenen en de Donau biedt. Hij heeft weinig uitgesproken aroma's, maar is heerlijk zuiver en 'echt'. Fris, vol, niet te zuur en met een heel klein restzoetje. Simpelweg een lekkere wijn, veelzijdig en perfect bij de

Südsteiermark,
het Toscane van
Oostenrijk

TBA met
ganzenlever

lekkere lokale hapjes en gerechten die je bij de vele gezellige proeflokalen (Heurigen) van Weense wijnboeren kunt eten – vaak aan picknicktafels in de wijngaard!

FLES 7: EEN WIJN VAN STAND

De Wachau is misschien wel het mooiste en zeker het beroemdste wijnbouwdistrict van Oostenrijk. Langs de slingerende Donau rijzen de steile wijnhellingen op, waar de wijnstokken vaak op trapvormige terrassen zijn aangeplant. Je vindt er romantische oude wijndorpjes, kastelen, kloosters en ruïnes. En, in Dürnstein, de chique wijncoöperatie Domäne Wachau met zijn barokke kasteeltje het Kellerschlössl. Pal achter dit slotje ligt de beroemde Kellerberg-wijngaard, met een stenige gneisbodem. Domäne Wachau's Grüner Veltliners zijn beroemd, net als deze Ried Kellerberg Riesling Smaragd uit 2010. Smaragd is bij topproducenten in de Wachau een aanduiding voor de rijpste en krachtigste droge witte wijnen. Deze heeft 13,5% alcohol (proef je niets van trouwens) en is dus al 10 jaar oud, maar smaakt nog bizar fris, jong en levendig – mede dankzij die nerveuzige zuren die Riesling vaak heeft, zeker in koelere oogstjaren. De kleur is flink geel en in de indrukwekkende maar ingetogen geur ruik je, heel licht, die voor gerijpte Riesling zo typerende *pétrol*, naast kweepeer en appel-citroentaart. De wijn is strakdroog, maar de hoge zuren worden mooi uitgebalanceerd door een romigheid die je zowel proeft als voelt in je mond. De verfijnde smaak blijft lang hangen. Sja, dit is echt een wijn van grote klasse.

FLES 8: GEEN FAMILIE, MAAR WEL WELGEVALLIG

De welschriesling is geen familie van de beroemde riesling, maar verdient veel meer aandacht dan-ie nu krijgt. Je kunt er namelijk alle kanten mee op: van mousserende wijn (Sekt) tot droge crispy witte wijnen en edelzoete Botrytiswijnen, gemaakt van mierzoete ingedroogde druifjes die zijn aangetast door 'nobele rotting'. Welschriesling is met ruim 7 procent het derde druivenras van Oostenrijk, na grüner veltliner en de blauwe zweigelt. Wij proefden de droge 'Franz Lackner' Welschriesling 2018 van Lackner Tinnacher uit de heuvelachtige regio Südsteiermark, die ze wel het Toscane van Oostenrijk noemen. Een biologische wijn, met een geur waarin je vuursteen en buskruit herkent, naast versgebrande nootjes, gele appel, een pietsje citroenrasp en onrijpe ananas, afgemaakt met een snuf versgemalen witte peper. Spannend, origineel en energiek wit.

FLES 9: CECI N'EST PAS UN PINOT BLANC

Neuburger is een natuurlijke kruising tussen de roter veltliner en de silvaner en lijkt als wijn wel wat op een krachtige Pinot Blanc, met lage zuren en aroma's van appels en noten. Deze Lichtenberger-González Weiss 2018 uit de kalkrijke Leithaberg DAC (Districtus Austriae Controllatus) in Burgenland is gemaakt van

SPANNEND, ORIGINEEL EN ENERGIEK WIT

100 procent Neuburger en is opvallend levendig. Dat heeft ongetwijfeld te maken met de natuurlijke werkwijze van het Oostenrijks-Spaanse stel Martin Lichtenberger en Adriana González: ze werken biologisch en kleinschalig, en laten de druiven spontaan vergisten in houten vaten. Doordat de wijn lang met zijn gisten in contact blijft krijgt-ie extra karakter. In deze Neuburger ruik en proef je druiven, appelsap, room, tabak en een vleugje stal. Een heel natuurlijke, netjes gemaakte *slow wine*. Mild-droog en eigenzinnig.

FLES 10: DORLI & DIRK

Weingut Dorli Muhr heette tot augustus 2019 nog Muhr-Van der Niepoort, ook al waren Dorli en Dirk al jaren geen liefdeskoppel meer. Hij, Eduard Dirk van der Niepoort, beter bekend als Dirk Niepoort, is een flamboyante Portugese Nederlander – hij heeft nog altijd een Nederlands paspoort! – en eigenaar van het legendarische port- en wijnhuis Niepoort. Zij, de Oostenrijkse Dorli Muhr, groeide op in de wijnregio Carnuntum. Ze richtte het bekendste wijn-PR-bureau van Oostenrijk op en begon daarnaast, samen met echtgenoot Dirk, in 2002 met het produceren van een eigen wijn van blaufränkisch uit het wijngaardje van haar oma. Wegens succes kon ze dit bezit uitbreiden tot inmiddels 12 hectare (sinds 2018 biologisch gecertificeerd) op de Spitzerberg in het verder vlakke Carnuntum. Haar rode Samt & Seide Prellenkirchen 2017 is een Blaufränkisch die zowel friszuur en vrolijk kersenfruitig als fluwelig en zijdezacht is – zoek maar op wat *Samt* en *Seide* betekenen.

FLES 11: DIEPZINNIGE TERROIRWIJN

De meest puristische Blaufränkisch komt uit de Eisenberg DAC in Zuid-Burgenland, bij de grens met Hongarije. Van de stenige, arme bodems van ijzerrijke groene schist krijgen de wijnen een mineralige ondertoon mee. Fruitig en spicy, maar dan niet op de vrolijke en roodfruitige manier als van fles 10, maar donkerder en intrigerender. De pure Blaufränkisch Szapary 2012 van voormalig sommelier Uwe Schiefer is pikant en fris, en voert je met zijn dichte structuur en tonen van bosfruit, tabak en bosgrond mee het diepe woud in. Een bewaarwijn om te karafferen, zodat de complexe en compacte aroma's beter tot hun recht komen. Eet er een braam bij en hij versmelt met de wijn! Sowieso een wijn om bij te eten: vlees of gegrilde, vlezige aubergine.

FLES 12: ALLE DRUIVEN VERZAMELEN!

Trockenbeerenauslese (TBA): een zoete wijn van door Botrytis aangetaste druiven. Voor een TBA verzamelen de plukkers de overrijpe en door deze hooggewaardeerde schimmel ingedroogde druiven. Die zijn daardoor supergeconcentreerd in zowel aroma's en suikers als zuren. In Oostenrijk is de streek rond de Neusiedler See in Burgenland dé plek voor Botrytiswijnen. Omdat lang niet alle suiker in alcohol wordt omgezet is de Angerhof-Tschida Trockenbeerenauslese Sämpling 88 2017 als nectar: stropig en laag in alcohol – slechts 7,5%! Maar wat een rijkdom. Honing, gekonfijt tropisch fruit, perzik, theebladeren; zoet en dik, maar toch fris door de levendige zuren. Waanzinnig bij zoete (fruit)desserts, of bij foie gras. En Sämpling 88, heeft dat iets te maken met het druivenras? Bingo! In Duitsland is dit fruitige, aromatische ras bekend als scheurebe, want gekruist door Dr. Georg Scheu. Zelf gaf hij zijn zaailing heel nuchter het serienummer 88 mee.

Tot zover deze Oostenrijkse thuistrip, volgend jaar proeven we verder op VieVinum. *Auf Wie(n/d)ersehen*, tot ziens in 2021 in Wenen! ■

